

Лабатюк Олександр Олександрович,
студент 11 КНм групи,
спеціальності 122 Комп'ютерні науки
Науковий керівник
Франчук Василь Михайлович,
доктор педагогічних наук, доцент
завідувач кафедри комп'ютерної та
програмної інженерії

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Анотація. У роботі розглядаються деякі аспекти використання соціальних мереж в освітньому процесі. Соціальні мережі стали невід'ємною частиною сучасного суспільства, використання яких активно впливає на різні сфери життя, зокрема на освіту. Описано технічні аспекти функціонування соціальних платформ, що базуються на складних інформаційних системах, таких як хмарні технології, бази даних і машинне навчання. Визначено як соціальні мережі можуть бути використані для ефективної організації колективної роботи, підтримки професійної діяльності та забезпечення доступу до навчальних ресурсів. Зокрема, акцентовано увагу на важливості безпеки даних в освітньому процесі. Розглянуто переваги та недоліки використання соціальних мереж в освітньому процесі, зокрема з погляду розвитку професійних компетентностей здобувачів освіти.

Ключові слова. соціальні мережі, освітній процес, цифровізація освіти, дистанційне навчання, колективна робота, професійна діяльність, інформаційні технології.

Вступ. У сучасному суспільстві соціальні мережі стали невід'ємною частиною життя, відіграючи важливу роль у поширенні відомостей та формуванні громадської думки. Завдяки великому обсягу даних, які щодня генеруються користувачами, соціальні платформи стають потужним інструментом для аналізу та прогнозування трендів у різних сферах життя.

Актуальність дослідження полягає в тому, що на теперішній час соціальні мережі мають велику популярність. Понад чотири мільярди людей у світі кожного місяця користуються соціальними мережами, зокрема, серед них Facebook та YouTube [1]. На жовтень 2020 року, у світі зареєстрували 4,14 мільярда людей у соцмережах. Але всього офіційно на Землі мешкає 7,81 мільярда людей. На додаток, щодня до них приєднуються майже два мільйони нових користувачів або 14 нових користувачів щосекунди. Дослідники вияснили, що у середньому люди користуються 15% свого часу, коли не сплять. Також експерти відзначають, що під час пандемії коронавірусу люди стали більше користуватися соцмережами [2]. А також після початку повномасштабної війни здобувачі освіти та викладачі продовжили використовувати цифрові інструменти, зокрема соціальні мережі. Серед яких, найпопулярнішими є Facebook, YouTube, WhatsApp, Instagram, Twitter та інші.

Постановка задачі. Цінність комп'ютерних соціальних мереж для сучасного розвитку суспільства ще повною мірою не оцінена: багато користувачів і навіть фахівців скептично ставляться до розширеного використання соціальних мереж поза межами розваг та обміну даними. Традиційно мережеві технології сприймаються як засіб комунікації чи розваги, проте їх потенціал набагато ширший. Тому для розв'язання цього питання були поставлені такі завдання дослідження, зокрема проаналізувати можливості використання соціальних мереж для організації колективної роботи, обміну даними та підтримки

професійної діяльності; визначити переваги та ризики застосування соціальних мереж у професійній та освітній сферах; надати практичні рекомендації щодо ефективного використання соціальних мереж для підвищення якості взаємодії, навчання та самоосвіти.

Мета роботи. Розглянути соціальні мережі як явище у сучасному суспільстві, їхній вплив та можливості застосування в освітньому процесі.

Основна частина. З технічного погляду соціальні мережі базуються на складних інформаційних системах, використання яких забезпечує опрацювання великих обсягів даних, їх зберігання та передачу через комп'ютерні мережі. Функціонування соціальних платформ підтримується завдяки використанню баз даних, хмарних технологій, систем керування контентом (CMS), а також алгоритмів машинного навчання, які оптимізують стрічку новин, рекомендації та персоналізовану взаємодію з користувачем [7]. Під час освітнього процесу важливим аспектом є безпека даних здобувачів освіти та викладачів, що потребує впровадження сучасних методів шифрування, автентифікації та контролю доступу. Таким чином, соціальні мережі виступають не лише як комунікаційний майданчик, а і як приклад складних розподілених систем, що є предметом вивчення комп'ютерних наук [8].

Використання соціальних мереж сьогодні дозволяють організувати ефективну роботу над колективними проектами, здійснювати обмін даними, розвивати науково-дослідницьку співпрацю, забезпечувати безперервну професійну освіту та самоосвіту через доступ до ресурсів у будь-якій точці світу. Завдяки використанню можливостей мережевих технологій забезпечується взаємодія фахівців з різних галузей, навіть якщо вони знаходяться на різних континентах [4].

Втім, поряд із перевагами соціальні мережі мають і свої недоліки:

1. Розпорошення уваги через велику кількість одночасних інформаційних потоків (сповіщення, повідомлення, реклама).
2. Залежність від стабільності інтернет-з'єднання та технічної оснащеності користувача. Якщо відсутні електроживлення, доступ до мережі Інтернет, можливість використання мережевих ресурсів фактично нівелюється.
3. Інформаційне перенавантаження, яке може призводити до втоми та зниження ефективності роботи [5].

Соціальні мережі продовжують розвиватися: з'являються нові платформи, сервіси та додатки для оптимізації роботи, обміну даними. Наукові дослідження сприяють вдосконаленню методів управління великими обсягами даних та кращого їх засвоєння. Також особливу роль у користуванні мережевими ресурсами відіграє мотивація користувачів: наявність внутрішньої мотивації (професійні інтереси, цінності, особисті цілі) у поєднанні із зовнішніми стимулами (кар'єрний ріст, фінансові бонуси) сприяє більш ефективному використанню можливостей соціальних мереж [6].

Висновки. Соціальні мережі можуть стати потужним інструментом під час освітнього процесу, за умови їх усвідомленого, методично обґрунтованого та безпечного використання. Такий підхід сприяє розвитку ключових компетентностей здобувачів освіти, підвищує ефективність освітнього процесу, забезпечує взаємодію у зручному освітньому середовищі. Подальші дослідження варто спрямувати на розроблення методичних рекомендацій із використання соціальних мереж.

Список використаних джерел

1. More than 50% of humans in the world use social media — here's what you need to know - The Next Web. URL: <https://thenextweb.com/news/more-than-50-of-humans- in-the-world-use-social-media-heres-what-you-need-to-know>
2. Скільки людей у світі користуються соцмережами | Волинь 24 - новини Волині та Луцька. URL: <https://www.volyn24.com/news/162666-skilky-lyudej-u-sviti-korystuyutsia-socmerezhamy>
3. Биков В.Ю., Шишкіна М.П. Хмаро орієнтоване освітнє середовище: сучасні тенденції. – Київ: ІПП НАПН України, 2021. – 156 с.
4. Лапінський В.В. Цифрові технології в освіті: теорія і практика. – Харків: Основа, 2020. – 112 с.
5. Кухаренко В.М. Використання соціальних мереж у процесі навчання: переваги та виклики // Педагогічна думка. – 2021. – №1. – С. 45–53.
6. Поліщук О.П. Формування цифрової грамотності учнів засобами соціальних мереж // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2022. – №4(90). – С. 33–41.
7. Франчук В.М. Використання web-орієнтованих комп'ютерних систем в освітньому закладі// Вища освіта України: теоретичний та науковометодичний часопис. 3 (54) - Тематичний випуск "ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ: МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ, ТЕХНОЛОГІЇ", Додаток 2, том 2, 2014 р. -Київ-Кіровоград С.12-14.
8. Франчук В.М. Захист інформаційних ресурсів: криптографічні та стеганографічні методи захисту даних. Посібник для викладачів, вчителів та студентів інформатичних спеціальностей. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. 120 с.